

Л. б. б

332

ПРАВИЛА
ЧИНОВНИЧКЕ
ДОБРОТВОРНЕ ЗАДРУГЕ

У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ

0

Handwritten text in a non-Latin script, possibly Indic or Chinese, consisting of several lines of characters.

ПРАВИЛА

ДОБРОТВОРНЕ ЧИНОВНИЧКЕ ЗАДРУГЕ.

I. Опште одредбе.

Чл. 1.

У Краљевини Србији постоји удружење под називом „Добротворна Чиновничка Задруга Краљевине Србије“.

Чл. 2.

Циљ је Задрузи, да узајамно потпомаже своје редовне чланове и њихове породице, а на име:

а) Да породицама умрлих редовних чланова осигура и издаје сталну годишњу помоћ.

б.) Да такову годишњу помоћ издаје и извесним својим редовним члановима;

в.) Да изнемоглим и за рад неспособним члановима издаје ту помоћ до оздрављења или смрти;

г.) Да своје редовне чланове помаже и позајмшама.

Све ово да врши по даљим одредбама ових Правила

Чл. 3.

Под породицом умрлог члана разуму се: жена и деца, а у недостатку ових и родитељи: отац или мати умрлога.

Чл. 4

Главно је седиште Задруге у Београду, а поверенике своје имаће у сваком Окружном и Среском месту, како и колико управни одбор буде одредио

Чл. 5.

Печат Задруге носи наслов: „Добротворна Чиновничка Задруга Краљевине Србије“.

Чл. 6.

Овим удружењем и његовим фондом руковаће и управљати нарочита управа, која буде изабрана по одредбама ових Правила.

Чл. 7.

Министар Народне Привреде има право главног надзора над овом задругом и њеном управом.

Такови надзор водиће и главни савез, у који ће Задруга сгупити, по чл. 79, одељка IX зак. о удружењима, чим се оснује још које удружење, са истоветним задатком ове задруге.

Чл. 8.

За постигнуће друштвених циљева, предвиђају се ови приходи:

- а.) Уписнина;
- б.) Основни улог;
- в.) Редован месечни улог;
- г.) Приход од Задругиних књижица;
- д.) Казна наплаћена од појединих чланова;
- ђ.) Приход од интереса на капитал Задруге;
- е.) Приход од поклона чланова: помажућих, добротвора, утемељача и почасних; и
- ж.) Приход од разних легата и завештања, било својих чланова, било других добрих људи.

Чл. 9.

Фонд овога друштва отпочеће вршити свој благотворни задатак према породици умрлога редовног члана, после две године, и према самим члановима после четири године, од дана уписа истога члава у удружење.

Све ово вршиће се по условима предвиђеним у чл. 17, ов. Правила.

После смрти умрлога члана, неће се правити разлика, од чега је ко умро, т. ј. да ли од природне смрти, насилне, самоубиства, епидемије или је погинуо у рату за Отаџбину.

II. Чланови задруге, њихове дужности и права.

Чл. 10.

Задруга ова састоји се из чланова:

- а.) Редовних, који полажу предвиђени основни улог једном за свагда, и уплаћују редовни мечени улог.
- б.) Утемељача, који у једанпут, или најдаље у року од једне године, положи *три стотине динара*.
- в.) Добротвора, који полаже најмање *две стотине динара*.
- г.) Помажућих, који положи ма колику суму испод *две стотине динара*; и
- д.) Почасних чланова, који својим радом или материјално стекну заслуге за ово удружење, а које управни одбор изабере.

Чл. 11.

Редовни чланови овога удружења, који стичу право годишње помоћи било за себе или породицу, могу бити ови:

- а.) Сваки Краљевско Српски чиновник грађанског, војеног или свештеничког реда, без разлике положаја и звања, био у активној служби или на расположењу;
- б.) Јавни правозајетници;
- в.) Приватни лекари, било мушког или женског пола;
- г.) Приватни инжињери;
- д.) Свештеници, наставници и предавачи Велике Школе, Богословије, Трговачке Академије, Гимназија и

Учитељске школе; наставнице Више женске школе, наставници и наставнице основних школа.

ђ.) Журналисте (уредници и властници новина) књижевници, живописци и чланови Краљевско-Српског позоришта, који су провели десет година у тој служби непрекидно.

Чл. 12.

Даље као редовни чланови, који стичу право годишње помоћи само на случај смрти за своју породицу, а за себе за живота само помоћ у позајмици, могу бити ови:

а.) Сви чиновници који су данас у пензији, на одпусту или у оставци;

б.) Неуказани званичници државних власти; управе државних монопола, државне жељезнице, класне лугрије, војене фабрике и других привредних државних установа, било мушког или женског пола, који се постављају претисом појединих министара.

в.) Пензионарке којих мужеви нису били чланови ове Задруге;

г.) Удате жене свију чланова именованих у чл. 11-ом само у корист својих родитеља (оца или метере);

д.) Чиновници и званичници Народне Банке и осталих приватних завода, у Краљевини Србији;

ђ.) Наредници стајаће војске;

е.) сви благајници и писари општ. судова;

ж.) чланови Краљевско српског позоришта, који су у тој служби мање од 10 година, и

з.) Дипломиране бабице.

Но ако ко од задругара у овом члану именованих, постане доцније указни чиновник, или се пензионар врати у дејствателну службу, или члан позоришта наврши десет година у тој служби онда такви улази у ред чланова именованих у предњем

чл. 11. и може стећи лично право помоћи и за себе, ако је био члан удружења пет година и као указни чиновник проведе најмање годину дана.

Чл. 13.

Сваки редовни члан при упису не сме бити старији од 65. година, мора бити српски поданик, и судовима неосуђиван за злочина бесчастећа и користољубива дела.

Чл. 14.

Сваки редован члан при упису у огу Задругу, мора дати изјаву, да жели ступити у удружење, саобразну одредби чл. 11. зак. о удружењима; такови постаје члан удружења од тог дана — подписа изјаве, и од тада почињу тећи и права предвиђена овим правилима.

Уз то сваки члан при упису полаже:

- а.) За упис 2 динара;
- б.) За књижицу са Правилима 1 динар;
- в.) За канцелариски материјал и трошкове 1 дин;
- г.) Чланови који живе у окружном или среском месту полагаће сваког месеца и по 20 пара динар. месном поверенику, на име плаћања поштарине, за пошљај улога главној благајни Задруге, канцеларијског материјала и остале преписке.

Чл. 15.

Сваки редован члан има при упису положити основни улог један пут за свагда; а сваког месеца полагати редовни улог за цело време живота, и то:

- а.) Онај, који при упису није старији од 35 година полаже на име основног улога сто двадесет динара, и уплаћује на име редовног по четири динара месечно;
- б.) Онај који је при упису старији од 35 па до 45 година, полаже основни улог две стотине динара, а месечно пет динара на име редовног;

в.) Који је при упису старији од 45 па до 55 год. полаже основни улог две стотине осамдесет динара, и по шест динара месечно на име редовног;

г.) А онај који је старији при упису од 55 па до 65. године закључно, полаже три стотине шесет динара, на име основног и по седам динара месечно на име редовног улога.

Чл. 16.

Као доказ о годинама старости важи крштеница, или у недостатку ове, сведоџба од два сведока потврђена влашћу, или најзад школска сведоџба, или војничка исправа при упису у стални кадар.

Овакове доказе дужан је сваки при упису поднети.

Но који при руци нема, заложитиће своју реч и сам при подпису ставити кад је рођен и колико је стар, па ће доказ и доцније поднети.

Ко би обмануо Управу о годинама своје старости, а на штету Задруге и доцније би се показало даје ово намерно учинио, такови престаје даље бити члан, и губи свако право као и на повраћај онога, што буде уплатио.

Тако исто при упису сваки ће сам назначити и потписом јамчити, како није био осуђиван за дела, која му по чл. 13 ових Правила сметају, да ступи у ову Задругу. И за обману односно овога изгубиће право на чланство и повраћај уплаћених улога.

Чл. 17.

Основни улог може се положити одмах при упису а мора се положити најдаље за две године од уписа.

Коме је незгодно при упису положити цео основни улог у једанпут, може такови у току једне године од уписа, а у 12 месечних рата, или најдаље у току две године, а у 24 месечне рате положити.

На који ће начин уплатити основ. улог, то ће означити при подпису изјаве.

Ко у року од две године а ни од последње опомене преко новина, у најдаљем року од 15 дана неисплати основни улог, сматраће се да се одриче чланства Задруге и губи право на повраћај уплаћених сума.

Према начину и времену уплате основног улога, члан стиче и право за своју породицу, или за себе, тако:

а.) Онај ко одма при упису или најдаље у току три месеца, положи цео основни улог, његова породица стиче право на помоћ у смислу члана 9, ових Правила после две године, а он сам за себе после четири године;

б.) Онај пак који уплаћује основни улог почасно у току прве или друге године од уписа, његова породица стиче право после две године и шест месеци а он сам после пет година;

Ако редован члан Задруге умре пре једне године од дана уписа, породица нема права на помоћ, него ће јој задруга вратити уплаћену суму основног и редовног улога.

А ако умре после једне године, но пре горњих рокова у којима стиче право за породицу, породица може уплаћивати остатък месечних редовних улога, а тако и основног у колико неби био измирен, па после горњег рока од две године — односно 2. године и шест месеци — од дана уписа, добијаће од Задруге помоћ; или ако неће да уплаћује, може тражити повраћај од уплаћених сума, које ће Задруга вратити.

Чл. 18.

И редовни месечни улог, и основни, ако би се овај уплаћивао у ратама по претходном члану, по-

лагаће се свакад у току целог месеца, за који се полаже, а најдаље до 10. идућег месеца.

За свако одоцнење било једног, било оба улога, казниће се са 0.50 цара дин. у корист резервног фонда, а за сваки месец одоцнења.

Ко ни за друга два месеца, дакле за три месеца, од прошлог рока за уплату, неизмири своје месечне уплате, управа ће Задруге тако неуредне чланове позвати преко новина, да у року од петнајест дана од кад трећи оглас буде отштампан, положи неизмирене суме, па ако ни тада не одговори својој чланској дужности, управа ће га искључити из Задруге, и он губи право на повраћај раније уплаћених сума.

Ако би овако искључени члан због неуредности хтео доцније понова да уђе у ову Задругу, он ће се сматрати као нов члан, па као такав платити упис и остало, што је Правилима предвиђено.

Чл. 19.

Редован члан, који се налази на војеној дужности приликом вежбе дуже од једног месеца, мобилизацији или рата, а неби на време уплатио своје улоге, не плаћа никакве казне, нити губи право на чланство, али је дужан после свршене вежбе или мобилизације, најдаље за три месеца, а после завршеног мира о рату, најдаље за шест месеци измирити све дугујуће уплате. Ако ко у горњем року неизмири, искључује се из чланства, без икаквих права на повраћај раније уплаћених сума.

Чл. 20.

Редован улог од по 4, 5, 6 или 7 дин. месечно полагаће у корист Задруге, а на ојачање фонда, и она лица, која буду уживала помоћ од Задруге, а ту

се подразумева и сама породица умрлог члана, за сво време докле помоћ примају.

Чл. 21.

Сваки редован члан удружења одговара за обавезе друштвене, само са оним што је у Задругу уплатио и уплаћује.

И онај члан, који доцније ступи у удружење, одговара и за обавезе, које је удружење на се примило и пре његова ступања.

III. О помоћи задругаре и њихових породица.

Чл. 22.

Фонд овог удружења одпочеће издавати годишњу помоћ породици умрлог члана после две године од дана уписа, и то онима које су стекле право. Осталима породицама посебице, то ће се одређивати, према начину и времену уплаћеног основног улога, а с обзиром на чл. 17 ових Правила.

Ко од чланова неби оставио породицу, означену у чл. 3. ових правила све што је уплаћено остаје Задрузи, јер на то остали сродници немају права, као што ни задругар неће моћи завештањем о томе никаква распореда чинити.

Чл. 23.

Редован члан овог удружења, од оних у чл. 11. именованих, добијаће лично за себе потпору после четири или пет година од уписа, према начину и времену уплаћеног основног улога (чл. 17).

Ову помоћ добијаће сви активни указни чиновници, кад буду стављени у пензију док се год не врате поново у службу или до смрти.

Они пак чиновници, као и наставници и предавачи школа (тач. д чл. 11.) кад буду отпуштени из службе, без судске осуде за дела означена у чл. 13.

ових Правила, добијаће толику помоћ најдуже за две године дана, за које време имају се старати, да се у службу врате или себи нађу занимања и зараду.

Осталиу чл. 11. побројани чланови, као правоступници, приватни лекари, инжињери, свештеници, (кои нису били под сталном платом као чиновници) журналисте, књижевници, живописци и чланови Краљевско Српског позоришта, добијаће горепоменућу помоћ, ако падну у болест дужу од два месеца и по сведошћу од три лекара буду оглашени као неспособни за сваки рад. Ову ће помоћ добијати до оздрављења или смрти.

Чл. 24.

Ако би ко од чланова, именованих у предњем чл. 23. био три године редован члан Задруге, и који је уплатио сав основни улог, а и редован уплаћује па би био пензионисан, отпуштен или пао у немоћ за рад пре 4 год. (односно 5 година) такви може очувати право помоћи кад прођу 4 или 5 г. од уписа (према начину како је уплатио основни улог), ако продужи полагање редовног месечног улога, и добијаће помоћ од Задруге, ако га затече исто стање и после тога рока.

Код кога би наступио тај случај пре три године од уписа, такви нема права помоћи за себе, него може продужити уплаћивање у корист своје породице или и за себе у доцнијем поновљеном таквом случају, када би реактивиран био, па би после 4 односно 5 год. био поново пензионисан, отпуштен. или у немоћ пао.

Чл. 25

Стална помоћ, коју ће Задруга издавати своме редовном чланом, или у случају смрти породици његовој састојаће се у издавању почетне годишње помоћи од 480 динара.

Ко буде редован члан пет година онда било он било његова породица, после тог времена добијаће на сваки месец по 3 дин. (или 36 дин. годишње) у име повишице. Ако члан умре ма у коме дану једног месеца, тај месец не рачуна се за повишицу. Ни у ком пак случају помоћ ова не може бити већа од сто динара месечно.

Чл. 26.

На предвиђено повећавање помоћи, немају права породице оних чланова, који би умрли пре пет година, па и ако би оне (породице) по предњем чл. 20 наставиле уплаћивање редовног улога.

А сами пак чланови могу се користити, кад им у случајима Правилима предвиђеним, на пр: по оздрављењу, враћању у државну службу или иначе на положај сталне зараде, буде престало издавање помоћи, и они опет наставе улагање месечних улога, од своје сопствене зараде.

При срачунавању за повећање помоћи, свагда ће се одбијати оно време, за које је дотичан члан примао помоћ од Задруге, и оно не може утицати на број година улагачевих.

Чл. 27.

Право годишње помоћи породици умрлога члана траје све до смрти или преудаје удовице; до пунољетства или смрти мушке деце, а женској деци до удаје или смрти. Но ако мушка деца пре пунолетства и женска пре удаје добију државну службу или буду као питомци о државном трошку школовани, онда им престаје право на исту помоћ од Задруге, али ће ову ишик моћи повратити, ако мушка пре пунољетства, и женска деца пре удаје изгубе државну помоћ.

Кад умрли члан не би оставио ни жену ни децу онда ову помоћ, као потпору, добијају његови родитељи ако су сиротног стања — отац или мати, а ако су обоје живи, онда по пола, до своје смрти; или ако би оставио жену без деце и родитеље сироте, који немају ни 30 динара месечног прихода, онда они по пола деле ту помоћ. (пола жени пола родитељима.)

Ако је умрла чланица, која се осигурала по чл. 12 тач 1. само у корист својих родитеља, такову помоћ добијаће родитељи на случај њене смрти.

Чл. 28.

Сваки редован члан који сам да оставку и напусти службу, или по својој молби буде стављен у пензију, или ако је правник, отпочне радњу правозаступничку, или ако је чланица па услед удаје буде пензионисана или отпуштена — нема право на помоћ лично за себе но може даљим уплаћивањем улога задржати право помоћи својој породици на случај смрти.

Ако је члан Задруге ожењен сада, или се ожењо доцније са женском која је такође чланица задруге, онда они обоје немогу имати право на помоћ ни за себе ни за породицу, него се одређује једна помоћ, према приликама мужевљевим. У таквом, случају жена може изузети уплаћену суму, и престати бити члан Задруге, или наставити уплаћивање у корист својих родитеља, а на случај своје смрти.

Чл. 29

Предвиђена годишња помоћ сматра се као лично право редовног члана или његове породице, а као добротворна помоћ од Задруге; па као таква не може се преносити ни на кога другог, нити служити кад залога, за измирење чијег дуговања. Но

само Задруга има закону залогу, у случају, ако би какви члан дуговао што год Задрузи, и моћи ће се од месечне помоћи задржавати половина за наплату дуга Задрузи.

Чл. 30.

Годишња помоћ исплаћиваће се у месечним ратама, на крају сваког месеца. на каси у задругиној канцеларији у Београду, а у унутрашњости преко повереника, Окружних или Среских, дотичном члану или породици.

Чл. 31.

Чланови: Добротвори, утемељачи, помажући и почасни у име благодарности од Задруге добијаће задругину диплому и њихова ће се имена уписати у нарочиту књигу задругину. А на првом месту уписати се имена оснивача ове Задруге.

IV. О престанку права на чланство задруге и губитку права на помоћ.

Чл. 32.

Право на чланство губи се:

а) Кад се ко сам написмено одрече и неће више да буде члан задруге.

б) Ко буде осуђен за дела, злочина, бесчастећа и користољубива (чл. 13. ов. правила), он губи право бити и даље члан Задруге; а ако је примао помоћ и та му престаје. Ово важи и за чланове породице, која је помоћ примала.

в) Ко би обмануо управу при упису у случајима чл. 16. ових правила.

г) Ко неби уредно плаћао улоге (чл. 18.)

д) Који би намерно радио противу Задруге и на њену штету. Оваквог члана Задруга ће, по решењу управног одбора, привремено, а за тим по ре-

шењу Скупштине коначно искључити, па по нахођењу и суду оптужити.

Чл. 33.

Све што буде члан Задруге положио у име уписнина према чл. 14. за намиривање трошкова, неће се никад и ни у ком случају вратити.

А основни и редовни улог може се вратити задругару само у оним случајевима где је и како то изреком у овим правилима предвиђено, но свакад без икаквог интереса.

V. О капиталу — фонду — и његовом руковању.

Чл. 34.

За постигнуће друштвених циљева у издавању годишње помоћи члановима или њиховим породицама, постајеће:

А. Основни капитал.

Основни капитал образује се из основног улога редовних чланова. Овај ће се капитал појачавати:

а) Из прираслог интереса на исти за прве две године од постанка ове Задруге;

б) Из прилога чланова утемељача, добротвора и помажућих;

в) Од разних легата и завештања;

г) Од вишка резервног фонда који се предвиђа у чл. 35.

Овај основни капитал, који ће бити главна подлога овој установи, несме се окрњити, но само приход — интерес — његов после две године од установе Задруге, уносиће се у потрошни капитал Задруге.

Б. Резервни фонд.

Резервни фонд образоваће се :

- а) Од месечних редовних улога за прве две године од установљења ове Задруге ;
- б) Од казне појединих чланова ;
- в) Од онога што у једној години претекне преко свију трошкова и издатка из потрошног капитала ; и
- г) Од годишњег интереса на исти резервни фонд.

Резервни фонд служиће за подмирење помоћи и осталих трошкова задругиних, кад редовни годишњи приходи — потрошни капитал — неби био довољан за подмирење свију издатака у истој години.

В. Потрошни капитал.

Који ће се образовати :

- а) Из годишњег интереса на основни капитал, после две године од установљења ове Задруге ;
- б) Из редовних месечних улога после две године од установљења ове Задруге ;
- в) Од уписнине
- г) Од добити од задругиних књижица и уплате за материјал канцеларијски и трошкове.

Овај потрошни капитал служиће за подмирење свију годишњих издатака, као : давање помоћи, плате друштвених часника, кирија и т. д.

А што преко свију исплата претекне у једној години, уносиће се у резервни фонд, као што ће се из тога и попуњавати недостатак годишњи.

На случај, да се у низу година редовни фонд толико изцрпи, да неможе попуњавати годишње недостатке у потрошном капиталу, онда ће се недостатак попуњавати из капитала основног улога, ако скупштина неби другојачије решила.

Чл. 35.

Резервни фонд кад буде нарастао до суме, колику износи основни капитал, онда ће се увек половина из њега на крају године изузети и придодати основном капиталу, на повећање истога; а друга половина остаће и даље у резервном фонду, као резерва.

Чл. 36.

Цео основни капитал мора бити уложен у државним папирима које ће се давати на чување Народној Банци, или ће се чувати у задругиној каси.

А сав резервни фонд као и годишњи редовни приход, даваће се на приплод Управи Фондова, и одатле поступно изузимати потребна сума.

А у задругиној каси никад несме бити више од суме потребно за једно — месечни издатак како помоћи тако и осталих трошкова.

V. О позајмици члановима задруге.

Чл. 37.

Задруга ће из имаовине коју буде имала у својој каси, или код Управе Фондова давати позајмице својим члановима од 50 до 1000 динара највише, било по једној било по више меница, са роком од три месеца.

Ове менице имају се исплатити најдуже за две године, замењујући старе менице новом уз отплату.

Чл. 38.

Само они чланови Задруге, који буду положили цео основни улог, и уплатили једногодишњи редован улог, моћиће позајмицу добити поред свога потписа још на један или два потписа других редовних чланова, који су такођер уплатили цео основни и једногодишњи редован улог.

10

Сваки члан може бити потписник највише на три разне менице, како одбор цензуре буде решио али као акцептан једне или више меница, несме прећи суму зајма од 1000 динара.

Чл. 39.

Тако исто даваће се позајмице члановима Задруге и на залог државних хартија, као и на акције осталих сигурних домаћих завода, а до суме коју папири могу осигурати, према одлуци одборској.

Ове залог по истеку рока за наплату, моћиће управни одбор сам продати, те Задругу измирити, а ако што претекне вратиће дужнику.

Чл. 40.

Позајмице ће се чинити првенствено за прече потребе, као што су: смртни случаји у породици, лечење у болести, порођај у породици, пожари, поплаве и т. д. а после и за друге потребе.

Чл. 41.

Стопу годишњег интереса на учињене позајмице, одређиваће управни одбор, која несме бити мања од 6% год.

Овај ће одбор прописати и Правилник за остали поступак, како односно цензурисања и чињених позајмица, по меницама тако и о позајмици на залог папира од вредности.

VII. Управни Одобр.

Чл. 42.

Управни Одбор је највиша управна власт Задругина.

Чланови његови солидарно су одговорни за све штете причињене Задрузи, несависним радом или невршењем прописа утврђених овим Правилима или Правилником.

За члана овог одбора може бити изабран који је старији од 30. год. а од оних редовних чланова, који су именовани у чл. 11.

Чл. 43.

Одговорности ослобођава се само онај члан Управног одбора, који је био у седници, и одмах против одлуке протествовао, и написмено свој протест изјавио надзорном одбору, или који није био при решавању, нити суделовао у радњи, којом је штета Задрузи причињена.

Чл. 44.

Управни одбор састоји се из десет чланова који стално живе у Београду. Ове чланове бира Скупштина Задруге на три године.

Поред ових изабраће се још 10 замењеника из којих ће а по реду њихова избора (који се ред означава према већем броју гласова) управни одбор пуњавати сталне чланове кад који умре, даде оставку или ма на који начин буде стално спречен вршити дужност одборника. На овај начин изабрани нов члан од замењеника, служи као и стални члан одбора, донде, док је био рок ономе, на чије је место узет.

Ако више њих од сталних чланова одбора буду повремено спречени, да не буде довољног броја за пуноважну седницу, онда ће у таком случају председник одбора, потребан број за решавање, а само за исту седницу, узимати од чланова замењеника.

Пуноважан је рад управног одбора, кад у седници присуствује најмање пет чланова поред председавајућег, и он решава по већини. При равној подели гласова узима се, да је већина онде, где је глас председника или потпредседника.

Чланови одбора, којима је истекао рок, могу бити понова изабрани.

Садањој управи и одборницима који буду накнадно изабрани по овим Правилима, рачунаће се рок до редовне Скупштине 1903. год. ако неби раније наступио случај употребе чл 53. ових Правила. Тада ће да иступи коцком једна половина, и извршиће се избор за њихова места. А у идућој години, пред редовном скупштином, одступиће и друга половина, те ће се извршити избор за њихова места.

Ко од чланова неби дошао у седницу за извлачење коцке, тада ће је за осуствујућег извлачити председник.

Чл. 45.

Управни одбор у првој својој седници по своме избору, бира себи из своје средине председника и подпредседника, за све време док траје њихов избор.

А ако би овако изабрани доцније био спречен или поднео оставку, на то звање, онда ће одбор из своје средине изабрати другог на место његово.

Чл. 46.

Управни одбор као извршни управни орган задруге, управља целокупним његовим пословима, а поглавито :

а) Врши упис задругара, преко изабраних повереника, или главне благајне друштвене, и у сумњивим случајевима решава о количини уплате основног или редовног улога, као и о томе, ко не може бити члан задруге;

б.) Одобрава све издатке предвиђене Правилима у колико их сам председник управног одбора неби могао одобрити;

в.) Бира чиновнике Задруге и овима плату одређује, у случај., где неби правил. била предвиђена; тако исто одређује услове, по којима се ови могу примити;

г.) Бира поверанике за окружна и среска места.

д.) Бира стенографе за скупштину и награду им одређује, ако нађе да су потребни;

ђ.) Сазива редовне и ванредне Скупштине;

е.) Подноси скупштини годишњи извештај о стању Задруге, и овај јавности предаје;

ж.) Решава о одређивању помоћи члановима или њиховим породицама, која је предвиђена овим Правилима;

з.) Води рачуна о задругиној имовини, решава о куповини папира државних за рачун Задруге и у опште се стара о унапређењу исте;

и.) Решава о позајмици својим задругарима по овим правилима и правилнику, који буде о томе издао;

ј.) Бира по потреби заступника за вођење парница, овоме овлашћење издаје и награду одређује. Потврду овлашћења код власти, издејствоваће председник или потпредседник, са два члана одбора;

к.) Прописује правилник потребан за вршење послова задругиних, и одређује дијурну и подвознину члановима, кои би по послу Задруге били изаслати ван места свога становања;

л.) Израђује годишњи буџет прихода и расхода, Задруге за идућу годину.

Чл. 47.

Председник управног одбора у исто време и управник је задруге. Њему се одређује стални ханорар за труд и рад 4000. динара годишње.

Члан управног одбора добија у име хонорара 10 динара дневно за дежурство а од сваке седнице којој присуствује 6 динара.

За онај дан, кад је ко дежуран, нема дневницу и за седницу.

VIII. Надзорни одбор.

Чл. 48

Надзорни одбор, као контролни Одбор Задруге

дужан је да мотри, да се целокупан рад Задруге креће строго у границама ових правила и правилника, који буде издао.

Овај одбор састаји се из пет чланова, које бира Скупштина задруге на три године од ових чланова који по чл. 42 могу бити изабрати и за управни одбор.

Поред ових изабраће се још 5 замењеника, из којих ће се исти одбор попуњавати.

Пуноважан је рад одбора кад у седници присуствују најмање три члана. При равној подели гласова узима се, да је већина на оној страни где је председник.

У осталом и за чланове овог одбора вреди одредба чл. 44-ог.

Чл 49.

Надзорни одбор у првој својој седници после избора, бира из своје средине председника и потпредседника, за све време, док траје њихов избор.

У осталом вреди и за овај одбор одредба у 2-гом одељку чл. 45, правила.

Чл 50.

Надзорни одбор дужан је у почетку, а најдаље до 5-ог сваког идућег мца. пошто се закључе месечни рачуни, редовно а на позив председника свог, састати се у седници, прегледати месечне рачуне, учинити приметбе, ако какве има и о свему поднети извештај управном одбору.

Он се може и ванредно састати, кад год за потребно пађе, ради прегледа задругиних књига и благајнице, о чему ће извести и председника управног одбора, као управника Задруге; па о свему што пађе саставља записник, и такви саопштава управном одбору.

Чл. 51.

Надзорни одбор одговоран је солидарно за сву штету задругину, ако не би на време преглед вршио и предузео мере обезбеђења због какове неправилне радње.

Чл. 52

Чланови надзорног одбора, добијаће у име хонорара по 10 дин. дневно од седнице којој присуствују.

Чл. 53.

Задруга може у свако доба преко своје скупштине сменили чланове управног и надзорног одбора, ако се ови буду огрешили о прописе задругиних Правила.

IX. Скупштина.

Чл. 54.

Скуп позватих задругара по овим правилима, представља Скупштину Задруге, која може бити редовна и ванредна.

Скупштина се увек држи у Београду.

Чл. 55.

Редовна скупштина састаје се сваке године, најдаље до краја месеца фебруара, а на позив управног одбора.

Ако управни одбор не би сазвао скупштину у одређеном року онда је дужан надзорни одбор, да по истеку тога рока најдаље за десет дана изда позив и скупштину позове.

Но ако то не би учинио ни одбор надзорни, онда према чл. 38. зак о удружењима, најмање десет чланова удружења могу тражити од првостепеног суда за варош Београд, као надлежног, одобрење да скупштину сазову.

Тада се у позиву мора изрично казати, да се зове по одобрењу суда.

Управни или надзорни одбор или сазивачи, дужни су благовремено известити Министра Народне привреде, о дану сазива скупштине и о дневном реду. Тако исто известиће о томе и волиц. власт, како би могла свог комесара на исту одредити, ради одржавања реда.

Чл. 56.

Ванредну скупштину сазива према потреби Управни или Надзорни одбор, или кад то захте најмање десетина чланова задруге. (Члан 39. зак. о удружењима). Ови чланови задруге морају свој захтев за сазив скупштине, претходно поднети управном одбору писмено са потписима својим, и у истом обележити узрок и намеру, због које то траже. Ако управни одбор овакови захтев не испуни, и најдаље у року од једног месеца неизда позив за скупштину, онда ће се исти чланови обратити надлежном првостепенем суду за варош Београд, и овај ће по изисканом објашњењу од управног одбора, решити о умесности или неумесности поменутог захтева, па ће према томе ако нађе за умесно и издати овлашћење за сазив скупштине.

И за сазив овакове скупштине (ванредне) поступиће се у осталом по последњем одељку претходног чл. 55.

Чл. 57.

Сазив за скупштину мора се објавити путем службених новина три пута.

За редовну скупштину мора протећи 30 дана од првог огласа, а за ванредну најмање десет дана.

У позиву мора се свагда објавити и дневни ред.

Сваки члан има право, да најдаље на десет дана пред сазив скупштине поднесе Управном Одбору образложено тражење, да се известна пигања у

интересу Задруге, допуно унесу у дневни ред, а на скупштини претресу и реше. А ово ће одбор, ако нађе за умесно, уважити.

Одлуке скупштинске о питањима и предлозима, који нису били стављени у дневном реду, нити објављени, невреде, изузев одлуку о сазиву друге скупштине.

Чл. 58.

Скупштина пуноважно решава са оним бројем чланова, колико их дође, а по већини гласова.

Но ако гласови буду подељени подједнако онда ће се претрес истог питања поновити, и изнова гласати; па ако и на овом гласању испадне једнаки број гласова, онда се сматра да је предлог одбачен.

Чл. 59.

За измене и допуне у Правилима, као и за престанак удружења, или за промену управног и надзорног одбора, пре истека рока њиховоме избору, потребна је већина од три четвртине присутних чланова удружења.

За ово је потребно увек поименично гласање (чл. 43. зак. о удружењима).

Чл. 60.

Редовној скупштини председава председник управног одбора; у одсуству овога, председник надзорног одбора.

Ванредној скупштини председава председник онога одбора, који је скупштину сазвао.

Ако је скупштина сазвата од задругара, председава јој онај, кога скупштина изабере поименичним гласањем.

На свакој скупштини изабраће се поименичним гласањем и подпредседник скупштине.

Председник, а у одсуству овога, подпредседник руководиће скупштином.

Чл. 61.

Главни секретар управе друштвене. увек је секретар скупштине. Но поред њега скупштина може по свом нахођењу избором и повећати број секретара.

Чл. 62.

Избор председника патроната (почасних чланова) друштвеног, који важи доживотно; а тако и избор чланова за управни и надзорни одбор врши се свагда поименичним гласањем, по већини гласова (чл. 58)

Чл. 63.

На скупштини задруге учествују, и имају право говора и гласања редовни и почасни чланови, по реду јављања за говор.

Чланови управног и надзорног одбора имају право на говор после сваког говорника, ако затраже реч.

Они редовни чланови, који уредно не уплаћују основни и редовни улог по чл. 18. ов. правила, и у то име дугују Задрузи најмање за један месец, после рока за уплату, немају права учешћа на скупштини. Према овоме ће се и дозвољавати улаз у скупштину само оним члановима, који имају права учешћа у раду, а који то потврди уплаћеном књижицом.

Списак пријаве за улаз у скупштину, водиће у почетку главни секретар и благајник, са једним чланом управног одбора.

Чл. 64.

На скупштини се има претходно саопштити број чланова, који буду дошли на договор; а за тим се приступа раду.

О свему што се ради водиће се записник који оверава председник скупштине са главним секретаром и друга три задругара, које скупштина изабере.

Тако исто водиће се по потреби, и стенографске белешке, о целој дебати и раду.

Чл. 65.

На редовној скупштини свршавају се ови послови:

а.) Избор подпредседника и секретара скупштине, као и три бројача гласова и три потписника записника скупштинског;

б.) Извештај управног и надзорног одбора о раду Задруге у прошлој години;

в.) Извештај надзорног одбора о стању благајнице задругине;

г.) Полагање рачуна управе и њени предлози;

д.) Давање разрешница управном и надзорном одбору

ђ.) Измене и допуне ових Правила, које ће важити по одобрењу надлежне власти (чл. 12. зак. о удружењима).

е.) Предлози појединих чланова који су према члану 57 увршћени у дневни ред;

ж.) Избор председника патроната, чланова управ. и надзор одбора, кад буде потреба за то;

Ванредна пак скупштина доноси одлуке само по овим предметима, који су означени у дневном реду за сазив исте.

Х. Биланс.

Чл. 66.

Биланс задружни саставља Управни одбор сваке године 31. Декембра, а прегледа га и оверава Надзорни одбор.

Биланс се мора објавити преко службених новина, најдаље на пет дана пре састанка скупштине; он се мора одобрити члановима удружења на увиђај у локалу задруге, ако то затраже.

Сваки члан Задруге има право тражити о својој трошци препис биланса.

Чл. 67.

Надзорни одбор испитаће најтачније завршне рачуне — биланс о добитку потрошци и губитку. На ње о томе поднети извештај скупштини.

Скупштина може за преглед биланса одредити и нарочите рачуноиспитаче из чланова задруге; али ни у ком случају она лица која су у служби друштвеној, или који су у ближњем сродству са члановима управног и надзор. одбора (§ 53. грађ. суд. поступка).

У случају оваковог испитивања рачуна скупштина се може и одложити, ако рачуноиспитачи не би могли бити готови за време трајања исте.

Чл. 68.

Одлуке скупштинске или управног одбора објавиће се преко службених, па и приватних, новина. Управни одбор дужан је огласом у три пута објавити члановима, у којима ће од приватних новина стално објављивати позиве и одлуке које се имају обзнанити. Ако задруга оснује свој нарочити лист, онда преко истог ће се то вршити.

XI. Чиновници задруге.

Чл. 69.

За вршење задругиних послова постоје ови чиновници:

- а.) Управник Задруге, који увек бива председник управног одбора; (чл. 47.)
- б.) Један главни секретар;
- в.) Један благајник;
- г.) Један књиговођа;
- д.) Потребан број нижих чиновника и званичника, према одлуци управ. одбора.

30
Секретар, бзагајник и књиговођа могу имати 1800 до 3000 динара плате годишње, а остали нижи чиновници од 960 до 1800. динара, како управни одбор буде одлучио.

Сви чиновници и званичници задруге морају бити њени редовни чланови.

Чл. 70.

Сем чиновника именованих у предњем члану, изабраће се у сваком окружном и среском месту, по један повереник, који ће вршити упис чланова и наплату за рачун задруге. Овај ће повереник сам својим подписом и потврђивати на уплатне књижице или признанице, сваки пријем новца.

Повереници задруге могу бити само њени редовни чланови,

У окружним местима, поред назначеног повереника, управни одбор изабраће још по 2 лица од редовних чланова, који ће са повереником састављати одбор за исти округ. Овај одбор стараће се за јачање и унапређење задруге.

Чл. 71.

Председник управ. одбора, као управник задруге, главни је фактор у њеним дневним пословима, и као такови он се у опште стара о унапређењу задруге, а поглавито врши ове послове:

а.) Води надзор о правилном вршењу послова задруге.

б.) председава у седницама одборским и ове сазива.

в.) Мотри да чланови задруге уредно плаћају одређене улоге, и ако ко одоцњава, да га опомиње на уредност.

г.) Предлаже одбору на решавање о искључењу чланова, који не врше своје дужности односно уплаћивања. или би иначе радили шта противу друштва, а на његову штету.

д) Води надзор старешински над тачношћу и правилном раду чиновника, званичника, повереника задругиних, и овима даје потребна упутства.

ђ.) Прима и отпушта сталне званичнике (практиканте) или дијурнисте и служитеље управе задруге, и овима плату одређује.

Плата сталнима може бити од 600 до 950 динара годишње а дијунистима од 2. до 3. динара дневно за сваки радни дан.

е.) Врши сам набавке мањих потреба за канцеларију, на име чега у једној години не сме утрошити више од 1000 динара, без одобрења и решења управног одбора.

ж.) Представља задругу код свију власти и у опште, а ако потребује због каквог парничења нарочити пуномоћник, такви ће се изабрати од стране одбора. (по чл. 46 ов. правила.)

У одсуству председника све ове послове вршиће подпредседник одбора.

Чл. 72.

Главни секретар је после председника управ. одбора, најстарији чиновник задругин.

Његова је дужност да прима и отвара пошту и да води сву администрацију по упутству председника, коју са њимеи потписује, мању администрац. може и сам потписивати по овлашћењу пред. или потпредседника.

Он води записник одборских седница, надзирава над целим особљем задруге, и о свакој неправилности рада подноси извештај, било усмен или писмен, председнику управ. одбора,

У опште, он се стара о целој преписци са повереницима у окружном месту, као и са другим властима, тичући се унапређења и користи задруге.

За остале чиновнике, о њиховим правима и дужностима, управни одбор прописује правилник у колико то није предвиђено овим правилима.

Чл. 73.

Главни секретар дужан ће бити водити списак о кретању чиновника у опште, а нарочито оних који су чланови задруге, и то: о умирању, отпуштању, пензионисању, давању оставке и т. под. па ће о томе подносити на крају године извештај управ. одбору.

Чл. 74.

Благајник је дужан да прибира све уплате и остале приходе друштвене, и да ове уноси у друштвену благајну, од које ће кључеве држати он и управник. По томе ће они и одговарати за сваки недостатак у каси.

Он прима од поште и других власти све новчане упутнице, аманете и у опште пошиљке новчане за Задругу; а у Београду врши упис нових чланова у Задругу, од њих наплаћује прописне уплате.

Сваки пријем новаца за рачун задруге, он ће потврђивати, подписом; а на уплатне књижице, признанице и писмен одговор на примљену суму, овераваће поред благајника и дневни повереник или управник.

Благајник ће собом водити и дневник касе, у који ће заводити све што једног дана прими или изда за рачун задруге.

Никакав издатак из касе несме учинити, докле га не одобри председник управ. одбора, као управник задруге.

Благајник као чувар новца и имаовине, водиће нарочити инвентар од свију ствари задругини, у који ће уписивати оно, што се принови или расходује.

Чл. 75.

Књиговођа задруге дужан ће бити да води потребне рачунске књиге задругине о упису чланова

задруге и њиховим месечним уплатама, као и о свима издатцима, тако, да се по њима може у свако доба видети број чланова и целокупно имовно стање задруге, као и да ли чланови уредно плаћају месечне уплате. А за сваку нетачност, он ће одговарати.

Ближа одређења дужности, како за књиговођу тако и благајника задруге, прописаће се Правилником Управног одбора.

XII. Патрон Задруге.

Чл. 76.

Патрон — Слава — Задругина биће Свети Бурђе — Бурђев — дан — кога ће задруга славити сваке године 23 Априла, и приход тога дана павши, уносиће се у резервни фонд.

XIII. Трајање Задруге.

Чл. 77.

Задруга ова траје на неодређено време; а престаје тек онда, кад то реше на скупштини три четвртине присутних чланова.

Чл. 78.

Задруга може престати и онда:

- а) Кад би постала неспособна за испуњавање својих обавеза и суд реши да удружење престане.
- б.) Кад се над њом отвори стечај.
- в.) Кад број чланова буде мањи од десет (чл. 63. зак. о удружењима).

Чл. 79.

Ако би се на скупштини са новим изменама решило, да ово удружење престане, па да се оно постави на какву другу основу, и у другом циљу, онда сваки члан задруге који неби на ту одлуку пристао има права тражити деобу имаовине и за

себе сразмеран део према уплаћеном основном и редовном улогу из целокупне имовине изузети и иступити из учешћа даљег у задрузи према новом решењу и новим правилима. Задруга је у том случају дужна дати му задоволења.

Чл. 80.

Ако се и кад буде решило, да удружење сасвим престане, онда се претходно има извршити ликвидација, по одредбама чл. 67, 68 и 69. закона о удружењима.

При престанку удружења и ликвидацији, има се нарочито водити рачуна о оним члановима задруге или породицама умрлих чланова, који су до дана престанка удружења задобили права на предвиђену помоћ, и исту отпочели примати, те да им се то право очува и осигура до смрти или времена, како је у правилима предвиђено.

Ово се неможе применити и на оне чланове, који би до тога времена имали стечено надежно право за предвиђену помоћ, али код којих није био наступио случај, да су ушли у то право примањем помоћи.

Чл. 81.

Цео капитал и остала тековина задруге сматра се као заједничка имаовина свију чланова. По томе кад удружење престане и ликвидација се изврши, остатак имаовине поделиће се на све чланове задруге, сразмерно оним сумама, коју је ко уплатио у име основног и редовног улога.

Чл. 82.

По свршеној ликвидацији, књиге и сва акта удружења предаће се првостепеном Суду за варош Београд на чување.

Чланови удружења или њихови правни наследници, као и повереници удружења, могу по одобрењу суда, у свако време ове књиге и писма прегледати и шта им је потребно преписивати.

XIV, Прелазно наређење.

Чл. 83.

Од дана ступања у живот ових нових правила, дужан је сваки досадањи члан задруге у року од три месеца дана доплатити основни и редовни улог, према овим изменама и доцунама; а и у будуће како он тако и ново уписани чланови поступати.

Чл. 84.

Сви до данас уписани чланови, који су полагали основни улог почасно, — у ратама — ако желе стећи права по одредби чл. 17. ових Правила могу остатак уплатити најдаље за три месеца од дана потврде истих, и то ће им се узети као да су га положили одмах при упису, па према томе доцније и регулисати право било за њих било за породицу.

Ко у овоме року то неучини сматраће се да ће и даље почасно уплаћивати основни улог.

Чл. 85.

Коме од досадањих чланова задруге не буду по вољи ова нова Правила, може у року од тридесет дана, рачунећи од дана када се објаве у новинама, писмено тражити повраћај уплаћеног основног и редовног улога, које ће му се и вратити, после чега престаје бити члан задруге.

Ко се у поменутом року не изјасни против измена, сматраће се да остаје у задрузи, и после тога нема право на никакови повраћај, већ према њему поступиће се по овим Правилима, ако би неуредан био.

Чл. 86.

Ова правила Добротворне Чиновничке Задруге, као измене и допуне првих правила, ступају у живот од дана потврде и увођења у судски регистар по чл. 12. зак о удружењима; и њима се замењују прва правила Добротворне задруге, потврђена трговачким Судом 28. фебруара тек 1900. године, № 3053.

24. Септем. 1900 год. Београд.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Јеврем Андоновић

министар на расположењу.

ЧЛАНОВИ:

Живан Живановић, министар у пензији, Милан Андоновић, проф. Вел. Школе, Петар Богдановић, управ. беогр. царинар. Павле Денић, начел. окр. београдског, Живојин С. Величковић, бив. министар. Панта С. Трифуновић, пуковник у пензији, Велимир Тодоровић, адвокат, Д-р Јован Цвијић проф. Вел. Школе, Стеван Чађевић, инжињер, Јован Николић, касацијони судија.

ПРЕДСЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Мита Петровић

председник пор. управе.

ЧЛАНОВИ:

Д-р Мика Поповић, министар финансија, Јакоб Петровић, контр. поште и телеграфа, Аврам С. Левић, главни књигов. Упр. Држ. Моноп. Богдан Марковић благајн. минист. финан. Божа К. Маршићанин, управник гр Беогр., Драг Ј. Живадиновић, ревизор царинарнице београдске.

Да су напред именовани чланови управног и надзорног одбора, Добротворне чиновничке Задруге, признали пред судом за своје потписе на овим пра-

вилама, и да су иста уведена у задружни регистар 11. октобра тек. год. № 26 на основу чл. 8. зак. о удружењима тврди првост. Суд за град Београд, с тим, да такса за потврду није наплаћена, — јер је друштво ослобођена исте, — и да је овај препис правила веран свом оригиналу који се налази код суда.

№ 21139

11. октобра 1900. године

Београд.

ПРЕДСЕДНИК СУДА

СЕКРЕТАР

(М. П.)

В. М. Симић

М. Драгутиновић

Лука Ћеловић
БЕОГРАД

Luka Čelović
BEOGRAD

